

PÅ SPORET AF BØRNEKONVENTIONEN

Undervisningsmateriale - Indskoling

Red Barnet

Information om materialet

KLASSE:

1.-3. klasse

TEMAORD:

børns rettigheder, FN's børnekonvention

FAG:

dansk, historie, håndværk og design

AKTIVITETSTYPER:

quiz, lav-en-plakat, refleksion- og dialogøvelser, værksted

Kort om materialet

De yngste elever bliver gennem en række øvelser introduceret til FN's børnekonvention, hvad børns rettigheder er, og hvad det betyder at have ret til noget.

Du kan bruge materialet til at undervise og engagere eleverne i børns rettigheder generelt og skabe opmærksomhed om, at børn har rettigheder - og at man kan få hjælp, hvis ens rettigheder bliver overtrådt.

VIGTIGT AT VIDE INDEN DU STARTER MATERIALET:

Husk at orientere dig i alle slides, før du starter undervisningen. Vær opmærksom på dine elever undervejs. Reagerer de på konkrete rettigheder, som er blevet overtrådt?

Introduktion

- Børns sociale liv og skolegang er tæt forbundet til rettigheder. Retten til at gå i skole, retten til ikke at blive slået og retten til at blive taget alvorligt, er bare nogle af de mange særlige rettigheder børn har, og som er vigtige at kende.
- Rettigheder er også vigtige at forstå, ikke kun for én selv, men også for kammerater og som del af et fællesskab.

Formålet med materialet

Formålet med materialet “På sporet af børnekonventionen” er at give de yngste elever basisviden om FN’s børnekonvention og desuden:

- At klæde eleverne på med viden om FN’s børnekonvention og børns rettigheder.
- At eleverne ved, at børn også har rettigheder.
- At eleverne ved, at det er voksnes ansvar at beskytte børn og hjælpe dem, hvis deres rettigheder bliver tilsidesat.

Materialet

Kobling til FN's børnekonvention:

Alle Red Barnets materialer er funderet på FN's børnekonvention. Dette materiale er en grundintroduktion til konventionen. Der vil være særligt vægt på følgende rettigheder:

- Børns ret til at kende deres rettigheder (artikel 42)
- Konventionen gælder alle børn (0-18 år) uden undtagelse (artikel 1 og 2)

Materialets opbygning:

Materialet består af en velkomst, grundviden, fire øvelser, som introducerer konventionen og børns rettigheder generelt, samt en opsamling. Vi opfordrer til, at I gennemfører øvelserne i rækkefølge.

Baggrund for materialet:

FN's børnekonvention er den mest udbredte rettighedskonvention i verden. Den er central for alle børn og unge under 18 år, og den er fundamentet for at forstå egne og andres rettigheder samt for at vide, hvordan man kan søge hjælp.

VELKOMMEN TIL

På sporet af børnekonventionen

Nu gælder det om at blive klogere på FN's børnekonvention, på børns rettigheder og på hvorfor de stadigvæk er meget vigtige for alle børn. Vi skal undervejs tale om:

- Hvad børns rettigheder er
- Hvorfor rettigheder er vigtige at kende
- Hvordan man kan få hjælp, hvis nogen overskrider ens rettigheder

Hjernestarter

Hvad er det første, I kommer til at tænke på, når jeg siger "børns rettigheder"?

Er der nogen, der kan komme med eksempler på rettigheder, I kender til?

Hvad er **børns rettigheder**?

- Rettigheder er noget, man **har krav på**, mens ønsker er noget, man **godt kunne tænke sig**.
- Børnekonventionen er **særlige rettigheder** for børn. De følger med fra fødslen og frem til man bliver 18 år.
- Børns rettigheder er en slags regler, der er lavet for at **beskytte børn**. De voksne skal overholde de regler, lige meget hvor i verden man bor.
- Børnerettigheder er altså noget, de voksne **ikke kan sige nej til eller tage fra børn**. De voksne skal sørge for, at de bliver overholdt.

Hvorfor er børns rettigheder **vigtige?**

- Alle børn har ret til beskyttelse og omsorg, så de kan vokse op i tryghed og have det godt.
- Man skal kende sine rettigheder, så man kan sige fra, hvis nogen ikke overholder dem.
- Et godt børneliv kræver gode regler og rammer. Det er børnekonventionens rettigheder med til at sikre.
- Børns rettigheder gælder alle steder - både hjemme, i skolen og hvor vi ellers opholder os.

Quiz: Gæt en rettighed

10-15
MINUTTER

I denne øvelse skal vi gætte, hvorvidt der er tale om en rettighed. Øvelsen gør rettighederne konkrete - og viser også forskel på rettigheder og ønsker.

Øvelsesvejledning – Sådan gør vi:

1. Om lidt skal vi quizze sammen om børns rettigheder.
2. Først læser jeg et udsagn højt, og så skal I gætte, om I tror der er tale om en børnerettighed eller ej.
3. I skal bruge jeres tommelfinger til at vise, om I tror det er en rettighed eller ej.
4. Hvis I tror, det er en rettighed, peger I jeres tommelfinger opad, og hvis I ikke tror, det er en rettighed, peger I jeres tommelfinger nedad.
5. Når alle har vist deres bud, ser vi sammen på om det er sandt eller falsk.
6. Når vi har talt om alle udsagn, samler vi fælles op ud fra de spørgsmål, som står på det efterfølgende slide.
7. Til slut læser vi de andre eksempler på børns rettigheder og gennemgår, hvad forskellen er på at have ret til noget og på at have ret til at bestemme alt.

Tip: Øvelsen kan også laves som stole-leg i stedet.

Quiz – Udsagn 1:

”Børn har ret til at komme til lægen, hvis de bliver syge”

Quiz – Udsagn 1:

”Børn har ret til at komme til lægen, hvis de bliver syge”

Svar: Sandt

”Børn skal have adgang til sundhedsydelser og lægehjælp” (artikel 24)

Quiz – Udsagn 2:

”Børn har ret til at gå til noget i fritiden”

Quiz – Udsagn 2:

”Børn har ret til at gå til noget i fritiden”

Svar: Falsk

Men... ”Børn har ret til hvile og fritid”, hvor de kan lege og være med til at bestemme, hvad de gerne vil lave (artikel 31)

Quiz – Udsagn 3:

”Børn har ret til at sige nej tak til et kram”

Quiz – Udsagn 3:

”Børn har ret til at sige nej tak til et kram”

Svar: Sandt

Artikel 12 og 13 siger, at ”børn har ret til at blive hørt” og at ”børn har ret til at udtrykke sig”

Quiz – Udsagn 4:

”Børn har ret til altid at sige deres mening, præcis når de har lyst til det”

Quiz – Udsagn 4:

”Børn har ret til altid at sige deres mening, præcis når de har lyst til det”

Svar: Falsk

Men... ”Børn har ret til at blive hørt i sager, der har betydning for deres liv” (artikel 12)

Quiz – Udsagn 5:

”Børn har ret til et trygt liv, hvor voksne passer på dem”

Quiz – Udsagn 5:

”Børn har ret til et trygt liv, hvor voksne passer på dem”

Svar: Sandt

Voksne, forældre og stater skal sørge for beskyttelse, sikkerhed og en levestandard, der sikrer barnets udvikling (artikel 3, 5, 6 og 27)

Quiz – Udsagn 6:

”Børn har ret til at blive hjemme fra skole, hvis de er trætte”

Quiz – Udsagn 6:

”Børn har ret til at blive hjemme fra skole, hvis de er trætte”

Svar: Falsk

”Stater skal sørge for at undervisning er obligatorisk og gratis for alle børn” (artikel 28). Det er forældres ansvar, at børn kommer i skole (artikel 5)

Vi taler i fællesskab om:

- Var det en svær eller nem quiz?
- Blev I klogere på børns rettigheder?
- Var der noget, som overraskede jer?
- Hvilke rettigheder kan I genkende fra jeres liv?

Andre eksempler på børns rettigheder

Godt gået med quizzen!

Her er nogle andre eksempler på, hvad børn har ret til:

- I har ret til, at de voksne passer på jer
- I har ret til at få mad og tøj, så I ikke fryser
- I har ret til at bo et trygt sted
- I har ret til fritid og til at lege
- I har ret til selv at vælge, hvad I tror på
- I har ret til at gå i skole eller få god, gratis undervisning

Må børn bestemme ifølge børnekonventionen?

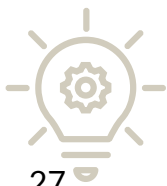

At have ret til nogle ting betyder ikke, at børn bare selv må bestemme det hele.

- Man har fx ikke ret til at få slik hver fredag
- Man har ikke krav på at se YouTube eller at game
- Man har heller ikke ret til at bestemme sin egen sengetid
- Og lommepenge er altså heller ikke en rettighed

Kort sagt:

Børn har ret til at sige deres mening, men børn har ikke ret til altid at få deres vilje.

Explainer om børns rettigheder

I denne øvelse skal vi se en kort film, som forklarer børnekonventionen og børns rettigheder.

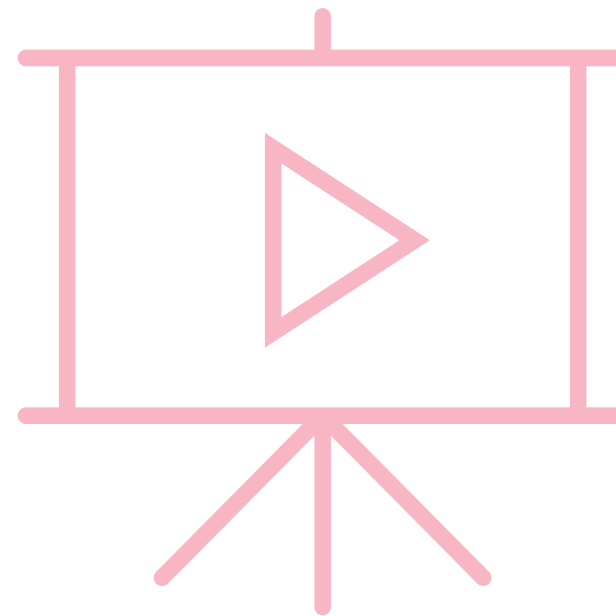

Øvelsesvejledning – Sådan gør vi:

1. Om lidt skal vi sammen set en kort film, der handler om børns rettigheder.
2. Når vi har set filmen, skal I sammen med jeres sidemakker tale om de spørgsmål, som står på det følgende slide.
3. Når I har talt om spørgsmålene i et par minutter, tager vi en runde med pointer fra alle makkerpar.

Filmen "Explainer om børns rettigheder"

Find videoen [her](#).

To og to – Tal sammen om:

- Hvad er filmens budskab? Hvad vil den fortælle os?
- Hvilke rettigheder nævner den?
- Hvad synes I var den mest overraskende information?

Terningerne er kastet

I denne øvelse skal vi sammen blive lidt klogere på, hvor mange forskellige rettigheder der findes for børn og se, om vi kan genkende dem i vores egen hverdag.

20-25
MINUTTER

Øvelsesvejledning – Sådan gør vi:

1. Om lidt skal vi sammen lege en terningeleg.
2. Først skal vi kigge lidt på børnekonventionen og på de plakater, der er lavet omkring den. På det følgende slide ses to plakater.
3. Når vi har kigget på plakaterne, skal vi bruge nogle terninger til at dykke ned i rettighederne.
4. Nogle af jer får lov til at slå med terningerne, og så hjælpes vi ad med at finde den rettighedsartikel, som passer til terningernes øjne.
5. Vi bruger først en enkel terning til den første runde, og bruger derefter to terninger til anden runde.
6. Vi spiller terningelegen i cirka 10-15 minutter, så vi når ikke alle artikler.
7. Hvis der er gentagelser, slår man bare om, og så snakker vi om rettighederne undervejs.
8. Når vi er færdige med terningelegen, taler vi sammen om spørgsmålene på det følgende slide.

Plakater – FN's børnekonvention

Find plakaten på legoglektie.dk [her](#) (pdf)

Find plakaten på unicef.dk [her](#) (pdf)

Vi taler i fællesskab om:

- Hvad syntes I om terninglegen? Var det sjovt? Var det svært?
- Blev I klogere på jeres egne og kammeraters rettigheder?
- Kan I genkende nogle af rettighederne fra jeres egen hverdag?
- Hvorfor tror I, det er vigtigt at kende sine rettigheder?

Rettighedshelte

30-45
MINUTTER

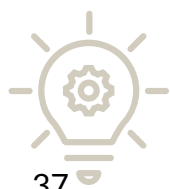
I denne øvelse skal vi tale om, hvem der kan hjælpe og vi skal lave en kreativ plakat med gode rettighedshelte.

Det er **ALDRIG** børns ansvar

Nogle gange støder vi på problemer, som er svære at løse selv. Det er de voksnes ansvar at passe på og beskytte børn. Det står i børnekonventionen.

- Børns rettigheder er lavet for at beskytte og passe på børn
- Børns rettigheder skal altid overholdes - lige meget hvor i verden, vi er
- Det er voksne, som har ansvaret for at sikre børns rettigheder
- De voksne skal være klar til at hjælpe børn, hvis deres rettigheder bliver overtrådt

Øvelsesvejledning – Sådan gør vi:

1. Om lidt skal vi hjælpes ad med at lave en fælles flot plakat til klassen.
2. Først læser jeg de spørgsmål op, som står på det følgende slide, mens I tænker i cirka 2 minutter.
3. Derefter skal vi i fællesskab komme i tanke om så mange "rettighedshelte" som muligt, der vil være gode at bede om hjælp.
4. Jeg skriver jeres idéer op på tavlen, og så skal I vælge en rettighedshelt I vil tegne eller male.
5. I får ca. 20 minutter til at tegne og male jeres bud på en rettighedshelt.
6. Når tiden er gået så kigger vi på tegningerne og finder ud af hvordan de kan blive til en fælles flot plakat med alle vores rettighedshelte.
7. Vi runder øvelsen af med at hænge plakaten et godt sted i klassen, så vi altid kan se hvem, der er vores rettighedshelte.

Tip: Udsmyk plakaten med inspiration fra superhelteuniverset og tilføj løbende flere rettighedshelte.

Vi taler i fællesskab om:

- Hvem kan I spørge om hjælp, hvis I har det svært i skolen?
- Hvem kan I spørge om hjælp, hvis I har det svært med andre børn på skolen?
- Hvem kan I spørge om hjælp, hvis I har det svært derhjemme?
- Hvem kan I spørge om hjælp, hvis I ser noget, der er ikke er rart på YouTube?
- Hvem kan I spørge om hjælp, hvis en ven kommer til jer med et problem?

Inspiration til rettighedshelte

BørneTelefonen

- Telefonnummer: 116 111

Børnerådets Børneportal

- [Gå til Børnerådets portal her](#)

Hvem er der ellers?

.....

Fælles opsamling – Hvad tager vi med os?

1. Nævn ét ord, som I særligt husker fra det vi har talt om i dag.
2. Hvad er I blevet mest overrasket over i undervisningen?
3. Hvad vil I være særligt opmærksomme på i fremtiden i forhold til børns rettigheder?

Tip: Lav eventuelt opsamlingen i rundkreds med en bold, som I sender rundt fra elev til elev. Eleven med bolden svarer og sender bolden videre.